

NACKA TINGSRÄTT
Miljödomstolen

DOM
2009-11-05
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 5034-09

KLAGANDE

1. **H.E.**

2. **J.O.**

MOTPART

Miljönämnden i Köpings kommun
731 85 Köping

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västmanlands län beslut den 2 september 2009, se domsbilaga 1

SAKEN

efterbehandling av förorenat område

DOMSLUT

Miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 160068

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: nacka.tingsratt@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

BAKGRUND

J.O. och H.E. (klagandena) äger fastigheten Köping Släta 2:7 ("fastigheten"). Klagandena begärde genom skrivelse som inkom till miljönämnden i Köpings kommun den 29 april 2005 att miljönämnden skulle förelägga T.M., såsom tidigare ägare av fastigheten, att senast den 30 juni 2005 bl.a. ha efterbehandlat förorenat område inom fastigheten. Nämnden beslutade den 8 juni 2005 att inte förelägga T.M. att efterbehandla området. Klagandena överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Västmanlands län. Länsstyrelsen avlog överklagandet genom beslut den 2 september 2009.

Fastigheten överlätts till klagandena enligt köpekontrakt den 2 juni 2004. Överlåtelsen blev slutligt reglerad den 1 juli 2004. Klagandena besiktigade fastigheten inför överlåtelsen med hjälp av en besiktningsman. Vid besiktningen påträffades tre hormoslyrdunkar. Under sommaren 2004 upptäckte klagandena att hormoslyrdunkarna troligtvis hade läckt och att innehållet hade runnit ut i marken. Mot bakgrund därav togs vattenprov på fastighetens två brunnar, varav den ena är grävd och den andra är borrarad. Enligt analysrapport den 15 juli 2004 är halterna av bekämpningsmedel i båda brunnarna så hög att vattnet är att betrakta som mycket kontaminerat samt otjänligt som dricksvatten.

Fastigheten har haft två tidigare ägare i modern tid. Den förste ägaren sålde fastigheten 1992 och är sannolikt den person som har använt bekämpningsmedlen, troligtvis någon gång på 1960-1970-talet. Den andre ägaren, T.M., köpte fastigheten 1992. Denne har uppgett att han inte känt till dunkarnas existens.

Fastigheten är att anse som en privatbostad.

YRKANDEN M.M.

J.O. och H.E. har vidhållit sina tidigare yrkanden, dvs. att T.M., såsom tidigare ägare av fastigheten, ska föreläggas att efterbehandla fastigheten genom att ta bort den förorenade jorden inom ett på karta markerat område ned till underliggande berg. Vidare yrkar klagandena att

föreläggandet även ska omfatta att tömma den grävda och den borrhade brunnen samt att efter det att brunnarna fyllts med vatten låta utföra provtagning och analys av vattnet för att avgöra om ytterligare sanering krävs.

Till stöd för sitt yrkande har de anfört i huvudsak följande. ' T.M. ansvarar för efterbehandlingen av föroreningen. Det har konstaterats att det föreligger en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Förvaringen av de aktuella dunkarna under huset har, genom läckage, bidragit till den aktuella föroreningen. Dunkarna har läckt under den tid som ' T.M. förvarat dem. Vidare har ' T.M. , under den tid som han ägde fastigheten, inte gjort något för att förhindra läckage. ' T.M. har, vid ett stort antal tillfällen, i samband med att han slagit på hydroforen som stannat vid varje strömavbrott, passerat dunkarna i ett utrymme som har varit upplyst av en elektrisk lampa. Lampan var placerad intill en av de aktuella dunkarna. Det är således osannolikt att ' T.M. inte sett dunkarna.

När de tog över fastigheten upptäckte de dunkarna omgående. De tog bort dem och placerade dem i en tät behållare när renovering skulle påbörjas. Strax därefter upptäckte de att det rann ut vätska från en av dunkarna. Vätskan hade samma doft som den doft de hade konstaterat under huset. Detta var upprinnelsen till att föroreningen upptäcktes. Dunken var inte öppnad utan innehållet hade runnit ut genom små hål i behållaren. Eftersom det fanns kvar visst innehåll i en av dunkarna när de tillträdde fastigheten är det högst osannolikt att dunken inte skulle ha läckt under den tid som ' T.M. förvarade dunkarna.

DOMSKÄL

En markägare som förvarar tunnor innehållande kemikalier på sin fastighet anses utöva miljöfarlig verksamhet p.g.a. de risker som följer med förvaringen. För det fall tunnorna läcker och orsakar en förorening kan fastighetsägaren i egenskap av verksamhetsutövare bli ansvarig för efterbehandling av det förorenade området enligt 10 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen har i det överklagade beslutet redogjort för aktuell lagstiftning.

Av handlingarna i målet framgår att mark och vatten på fastigheten har förorenats av bekämpningsmedel, hormoslyr, som troligtvis har läckt ut från dunkar som förvarats på fastigheten.

För att **T.M.** ska kunna anses ansvarig för efterbehandlingen av föroreningen krävs att dunkarna läckte under hans tid som fastighetsägare mellan 1992 och 2004. **J.O. och H.E.** har i denna del anfört att det rann ut vätska från en av dunkarna då de tog över fastigheten. Av handlingarna i målet framkommer dock att de tidigare har uppgett att dunkarna var tomma. **J.O. och H.E.** har senare tillagt att de vid besiktningstillfället uppfattade dunken som tom. När de tog över fastigheten och skulle påbörja städning av grunden för att åtgärda fuktskador, placerade de bl.a. dunkarna i en tät behållare. Nästa dag hade det läckt ut vätska på botten av behållaren. Vidare anger de att det inte fanns mycket vätska i den dunk varifrån vätskan kommit, men det fanns dock vätska i den.

Miljödomstolen tar **J.O. och H.E.** uppgift om att en av dunkarna innehöll en mindre mängd vätska för god men finner det inte utrett att någon del av vätskan har läckt ut under **T.M.** tid som fastighetsägare. Det får i målet anses utrett att det var den förste ägaren av fastigheten som någon gång på 1960-1970-talet använde bekämpningsmedlen och placerade dunkarna i krypgrunden. Den långa tid som förflöt till dess **T.M.** tog över fastigheten, omkring 20 år, medför enligt miljödomstolens bedömning att föroreningen kan ha uppkommit lika gärna under den förste ägarens tid som **T.M.** Mot denna bakgrund ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [domsbilaga 2](#)

Överklagande ska ges in till Nacka tingsrätt, miljödomstolen, senast den 26 november 2009 och vara ställt till Svea hovrätt, Miljööverdomstolen.

Prövningstillstånd krävs.

Mikael Hagelroth

Jan-Olof Arvidsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Mikael Hagelroth och miljörådet Jan-Olof Arvidsson. Föredragande har varit tingsnotarien Anna Karlsson.

Länsstyrelsen
Västmanlands län

BESLUT

1 (3)

Datum
2009-09-02

Diarienummer
505-10488-2005

RÄTTSENHETEN
Juridik
Caroline Wall
Telefon 021-19 50 15
caroline.wall@lansstyrelsen.se

NACKA TINGSRÄTT
Ink 2009-10-05
4175034-09
Aktbil.....
Aktbil.....

J.O. och H.E.

NACKA TINGSRÄTT
Enhet 4

INKOM: 2009-10-05
MÅLNR: M 5034-09
AKTBIL: 3

Delgkv.

Överklagande av miljönämnds beslut

(2 bilagor)

Förelöpningsöverensstämmelse
med originalet inlagas:

Caroline Wall

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Redogörelse för ärendet

Miljönämnden i Köpings kommun beslutade den 8 juni 2005, Dnr 2005.286/42, MN § 25, Au § 26, att inte förelägga T.M. att efterbehandla förorenat område m.m. enligt skrivelse från J.O. och H.E., bilaga 1.

Ni har överklagat beslutet och vidhållit Era yrkanden, dvs. att T.M., såsom tidigare ägare av fastigheten Släta 2:7 i Köpings kommun, ska föreläggas att efterbehandla förorenat område inom fastigheten genom att ta bort den förorenade jorden inom ett på karta markerat område ned till underliggande berg. Föreläggandet ska även omfatta att tömma den grävda och den borrhade brunnen samt att efter det att brunnarna fyllts med vatten låta utföra provtagning och analys av vattnet för att avgöra om ytterligare sanering krävs. Till stöd för Ert överklagande har Ni anfört i huvudsak följande. I ärendet har inte framkommit något som direkt tyder på att efterbehandling inte skulle behövas. Behovet av efterbehandling tycks därför vara aktuellt. Däremot har kommunen tidigare börjat undersöka om det skulle vara möjligt att släppa ut brunnsvatten direkt till recipient (dike). Detta skulle möjligen kunna tyda på att kommunen inte anser att det finns behov av efterbehandlingsåtgärd när det gäller vattnet i brunnarna. Om kommunen inte anser att brunnarna behöver efterbehandlas så vidhåller Ni inte Ert yrkande i den delen. Advokatfirman Åberg skriver i ansvarsutredningen att det inte är skäligt att utkräva ansvar för efterbehandling av förre ägaren som endast har förvarat ämne. Formuleringen innebär att förre ägaren bedöms ha ett ansvar men att skälighetsreglerna i 10 kap. 4 § miljöbalken medför att ansvar inte kan utkrävas. Ni anser dock att det inte är uppenbart oskäligt att förre ägaren utför de efterbehandlingsarbeten som behövs. De "oskälighetsskäl" som advokatfirman hänvisar till är inte de skäl som anges i förarbetena till 10 kap. miljöbalken och Ni anser därför att det är ytterst angeläget att frågan prövas av högre instans.

Miljönämnden i Köpings kommun har överlämnat handlingarna i ärendet för Länsstyrelsens prövning och yrkat att överklagandet ska avslås.

Motivering

Enligt 10 kap. 2 § miljöbalken är den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till en föroreningsskada eller allvarlig miljöskada (verksamhetsutövaren) ansvarig för det avhjälpande som ska ske enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Av 3 § samma kapitel framgår att om det inte finns någon verksamhetsutövare som kan utföra eller bekosta det avhjälpande av en föroreningsskada som ska ske enligt kapitlet, är var och en som förvärvat den förorenade fastigheten ansvarig, om förvärvaren vid förvärvet kände till föroreningen eller då borde ha upptäckt den. I fråga om en förorenad byggnad eller anläggning gäller detsamma för den som förvärvat den fastighet där byggnaden eller anläggningen är belägen. Med förvärv av fastighet likställs förvärv av tomträtt. Om förvärvet avsåg en privatbostadsfastighet enligt 2 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229) ansvarar endast den förvärvare som vid förvärvet kände till föroreningen.

Av 4 § framgår att den som är ansvarig för att avhjälpa en allvarlig miljöskada i skäligen omfattning ska utföra eller bekosta det avhjälpande som på grund av föroreningen behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller olägenhet uppstår för människors hälsa eller miljön. När ansvarets omfattning bestäms ska det beaktas hur lång tid som har förflutit sedan föroreningen ägde rum, vilken skyldighet den ansvarige hade för att förhindra framtida skadeverkningar och omständigheterna i övrigt. Om en verksamhetsutövare visar att den har bidragit till föroreningen endast i begränsad mån, ska även detta beaktas vid bedömningen av ansvarets omfattning.

Enligt 26 kap. 9 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att balken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska efterlevas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Av 26 kap. 22 § miljöbalken framgår att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att utröra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

I ärendet får anses ostridigt att T.M. inte har placerat de aktuella dunkarna med Hormoslyr i krypgrunden. Han har heller inte använt innehållet i dunkarna i någon verksamhet eller i övrigt känt till att dunkarna fanns på fastigheten. Frågan är därför om T.M. genom förvaring av dunkarna med Hormoslyr att anse som verksamhetsutövare och därmed ansvarig att åtgärda den aktuella föroreningen.

I ärendet är inte upplyst när innehållet i dunkarna runnit ut i marken. Det går således inte att fastställa om det förorenande läckaget skett före T.M. förvärv av fastigheten 1992 eller under tiden han varit fastighetsägare och förvarare av dunkarna. Att med säkerhet kunna fastställa om T.M. förvarat tomma dunkar eller dunkar med Hormoslyr som bidragit till föroreningen låter sig därmed inte göras.

Mot bakgrund av att det inte är T.M. som placerat dunkarna i kryppgrunden, att han inte haft kännedom om att dunkarna funnits på fastigheten, osäkerheten om i vilken omfattning förvaringen av dunkarna faktiskt bidragit till föroreningen, samt att han är en privatperson och det är fråga om hans privatbostad, finner Länsstyrelsen vid en sammantagen bedömning det inte är skäligen att ålägga T.M. ansvar att utföra det yrkade åtgärderna. Överklagandet ska därför avslås.

Detta beslut kan överklagas hos Nacka tingsrätt, miljödomstolen, enligt bilaga 2 (formulär nr 6).

I ärendets slutliga handläggning har deltagit juristen Caroline Wall, beslutande, och juristen Karin Stenvall, föredragande samt miljöskyddshandläggare Sari Vålmaa. *Si*

Caroline Wall

Karin Stenvall

Bilagor

1. Miljönämndens i Köping kommun beslut den 8 juni 2005
2. Hur man överklagar, formulär nr 6

Kopia till

Miljönämnden i Köpings kommun, 731 85 Köping

T.M.

inom Ist: R&E, MiE